

Cursus Omgevingsmanagement

D.d. 3 maart 2018, drs. L. Hakvoort

1. Omgevingsmanagement

Elk plan en elk project dat wordt gerealiseerd heeft een omgeving. Deze omgeving heeft direct of indirect invloed op het besluitvormingsproces en de realisatie van een project. Het voorbereiden en realiseren van projecten kan niet zonder de omgeving er bij te betrekken, te informeren en rekening te houden met belangen en wensen vanuit die omgeving. Als dit proces niet goed verloopt, weten betrokkenen hun onvrede steeds sneller en breder kenbaar te maken aan burgers, politiek en pers. Onder andere via sociale media.

Het herstellen van de relaties met een ontevreden projectomgeving kost vaak veel moeite. Het betrekken van de omgeving bij het project zorgt er voor dat mensen hun inbreng kunnen leveren, kunnen meedenken. Lokale kennis kan resulteren in aanpassingen die het project beter maken.

Opdrachtgevers en projectmanagers realiseren zich steeds vaker dat een tevreden omgeving bijdraagt aan een voortvarende uitvoering van een project. Omgevingsmanagement wordt ingezet om de interactie tussen de omgeving en een project te sturen en coördineren en om de acceptatie voor de realisatie van het project te vergroten. De inzet van omgevingsmanagement kan op operationeel niveau plaatsvinden en op strategisch niveau. Op operationeel niveau gaat het om de interactie met de directe omgeving van een project.

Denk daarbij aan omwonenden die overlast kunnen krijgen van een project. Op strategisch niveau gaat het om de positionering van een project in een bredere context. Dit kan een financiële, politieke of bestuurlijke context zijn.

2. De omgevingsmanager

De omgevingsmanager richt zich op de interactie tussen het project en omgevingspartijen, kweekt wederzijds begrip en vertrouwen en bevordert een effectieve samenwerking met de stakeholders. Ook agendeert de omgevingsmanager proactief onderwerpen vanuit de omgeving binnen het projectteam die invloed kunnen hebben op de kwaliteit, scope of voortgang van het project of op de beeldvorming over het project. De omgevingsmanager is verantwoordelijk voor de acceptatie door de stakeholders van het projectresultaat binnen de gestelde kaders en randvoorwaarden.

Een nauwe samenwerking met de technisch manager is belangrijk. Het omgevingsmanagement is in de beginfasen van het project in grote mate leidend voor het vaststellen van de diepgang van de activiteiten van het technisch management. De keuze van de contractstrategie is van invloed op de samenwerking met de contractmanager.

De omgevingsmanager is verantwoordelijk voor de volgende deelprocessen:

- Conditionering;
- Bestuurlijke besluitvorming;
- Publieksparticipatie en Communicatie.

Conditionering draait om de inpassing van het project in haar omgeving. Onder conditionering vallen het vergunningenbeheer, vastgoed- en grondverwerving en onder andere het verleggen van kabels en leidingen. Conditionering heeft een groot raakvlak met technisch management.

Bestuurlijke besluitvorming betreft het creëren van bestuurlijk draagvlak. De projectmanager richt zich op de bestuurlijk opdrachtgever. De omgevingsmanager is verantwoordelijk voor het totale omgevingsmanagement.

Bij publieksparticipatie en communicatie gaat het in belangrijke mate om het stakeholdermanagement. Dit is het proces om met omgevingspartijen, inclusief de politiek, gecoördineerd en gestuurd te zoeken naar en te werken aan de realisatie van gemeenschappelijke doel(en), compromissen en/of compenserende maatregelen. Hierbij hoort ook het zorg dragen voor de acceptatie van het projectresultaat. Goede (strategische) communicatie is hierbij essentieel.

3. Competenties

De omgevingsmanager is netwerkvaardig en omgevingsbewust. Hij laat blijken goed geïnformeerd te zijn over vakinhoudelijke, organisatorische, maatschappelijke, politieke ontwikkelingen of andere omgevingsfactoren en weet deze effectief te benutten voor de eigen functie of organisatie. In de module zullen de volgende competenties specifiek aan de orde worden gesteld en worden beoordeeld:

- Kan samenwerken in multidisciplinaire teams in projecten en processen;
- Kan onderzoek doen.

De competentie onderzoek doen heeft onder andere betrekking op het in kaart brengen van de belangen en posities van stakeholders.

Pagina-einde

4. Opzet module Omgevingsmanagement

De module Omgevingsmanagement bestaat uit interactieve trainingen, praktijkopdrachten en intervisie. Wel moeten tenminste alle interactieve trainingen worden gevolgd.

De module bestaat uit de volgende onderdelen:

A Interactieve trainingen

Inhoud:

Onderwerp	Docent	Aantal dagdelen
Stakeholder en Issue analyse	Jan Jelle van Hasselt (Wit communicatie)	1
Omgevingsmanagement: <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsaanpak (canvas) • Invulling door omgevingsmanager (signaturentest)	Roelof Benthem (Twijnstra en Gudde)	2
Strategische communicatie: <ul style="list-style-type: none"> • Communicatieaanpak • Positionering project • Com. Strategie, kernboodschap, middelenmix	Roelof Benthem (Twijnstra en Gudde) Jan Jelle van Hasselt (Wit communicatie)	2
Procesmanagement	Lubbert Hakvoort	2
Politiek en bestuurlijke gevoeligheid	Lubbert Hakvoort	2
Interactieve planvorming	Monique Heger	1
Totaal		10 dagdelen

Vaardigheden:

Onderwerp	Docent	Aantal dagdelen
Onderhandelen	Michiel Hupkes	2
Ontwerpen van processen	Monique Heger	2
Conflicthantering	Michiel Hupkes	2
Totaal		6 dagdelen

B. Praktijkopdracht

De praktijkopdracht wordt verleend door een opdrachtgever van de organisatie waar de cursist werkt. De opdracht wordt afgerond met een strategisch advies. Dit advies wordt beoordeeld door zowel de opdrachtgever als door de begeleidende docent.

5. Praktische informatie

Alle interactieve trainingen vinden plaats op de vrijdagen. De locatie van de trainingen is in Velp.

6. Literatuur

1. Canvas Omgevingsmanagement, Johannesen de Lint, Thijs Kraassenberg, Roelof Benthem, 2017
2. Van idee naar resultaat. Een procesmanagementaanpak, Titus Bekkering en Jaap Walter,
3. Handreiking stakeholderstrategie bij vitale infrashakels, Prof. Dr. Marcel Veenswijk, januari 2013
4. De zoektocht naar het vak omgevingsmanagement, Kennis in het Groot